

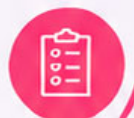
با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام فارسی (۳) دوازدهم فصل چهارم

عنوان فصل: ادبیات سفر و زندگی

از صفحه‌ی ۶۱ تا صفحه‌ی ۸۴ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل ادبیات سفر و زندگی آمده است.
مباحث فصل: از پاریز تا پاریس، کویر، بوی جوی مولیان

تهیه شده در ایران توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱	صفحه ۶۷ قلمرو زبانی — معنی واژه «طاق»	۵
۲	صفحه ۶۷ قلمرو زبانی — گروه‌های کلمه املایی	۵
۳	صفحه ۶۸ قلمرو زبانی — وابسته وابسته در متن درس	۵
۴	صفحه ۶۹ قلمرو ادبی — آرایه‌های ادبی	۶
۵	صفحه ۷۰ قلمرو ادبی — یادآور کدام مثل؟	۶
۶	صفحه ۷۰ قلمرو فکری — سوءهاضمه و امپراتوری‌ها	۶
۷	صفحه ۷۰ قلمرو فکری — مفهوم کلی ابیات	۷
۸	صفحه ۷۰ قلمرو فکری — دولت مستعجل و بیت حافظ	۷
۹	صفحه ۷۶ قلمرو زبانی — واژه‌های معادل	۷

ایران توئشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۰	صفحه ۷۶ · قلمرو زبانی — گروه‌های اسمی املایی	۸
۱۱	صفحه ۷۷ · قلمرو زبانی — وابسته و وابسته (صفت صفت و قید صفت)	۸
۱۲	صفحه ۷۷ · قلمرو زبانی — نوع جمله و نقش دستوری	۹
۱۳	صفحه ۷۷ · قلمرو ادبی — آرایه‌های بند نهم	۹
۱۴	صفحه ۷۷ · قلمرو ادبی — تلمیح در متن درس	۱۰
۱۵	صفحه ۷۷ · قلمرو ادبی — سفرنامه یا حسب حال	۱۰
۱۶	صفحه ۷۸ · قلمرو فکری — جوینده‌ای تشنه	۱۰
۱۷	صفحه ۷۸ · قلمرو فکری — مقایسه زندگی روستایی و شهری	۱۰
۱۸	صفحه ۷۸ · قلمرو فکری — مضمون سروده‌های سهراب سپهری	۱۱
۱۹	صفحه ۸۳ · درک و دریافت — طنز در متن	۱۱
۲۰	صفحه ۸۳ · درک و دریافت — نامه برادر و رودکی	۱۱

۱ واژه «طاق» در هر بیت، به چه معناست؟

الف) طاق‌پذیر است عشق، جفت نخواهد حریف / بر نمط عشق اگر پای نهی طاق نه (خاقانی)
 ب) نهاده به طاق اندرون تخت زر / نشانده به هر پایه‌ای در گهر (فردوسی)
 پ) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است / چون روی پری‌رویان با رنگ و نگار است (منوچهری)

- الف) «طاق» در اینجا به معنی «تک، یکتا و بی‌همتا» (در برابر جفت) است.
- ب) «طاق» به معنی «سقف قوسی‌شکل، ایوان و جای سرپوشیده بزرگ» است.
- پ) «طاق» به معنی «قوس، خمیدگی و کمان» است؛ همان طاق‌های کمانی‌شکل بنا که به ابروی کمانی معشوق مانند شده است.

۲ پنج گروه کلمه مهم املائی از متن درس بیابید و بنویسید.

- سوءهاضمه
- غایت‌القصوا
- دولت مستعجل
- ترک تحصیل
- طیلسان آبی
- استبعاد
- تجارتخانه معتبر

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۳ از متن درس، برای هر یک از انواع «وابسته‌های وابسته» نمونه‌ای مناسب بیابید.

- **مُمَیِّز:** «ده فرسخ راه»، «سیصد تومان پول»، «هفت فرسنگ بیابان» (فرسخ، فرسنگ و تومان ممیزند و با عدد همراهشان وابسته هستند).
- **مضاف‌الیه مضاف‌الیه:** «آخرین چراغ امپراتوری روم» (هسته: چراغ، مضاف‌الیه: امپراتوری، مضاف‌الیه مضاف‌الیه: روم)؛ «غاشیه حکومت سرهنگ‌ها» (سرهنگ‌ها) یا «قدرت قلم این نویسنده» (نویسنده).
- **صفت مضاف‌الیه:** «سواحل دریای سیاه» (سیاه، صفت دریا که مضاف‌الیه است)؛ «جلد دوم کتاب بینوایان» نیز نمونه است (بینوایان مضاف‌الیه مضاف‌الیه).

۴

صفحه ۶۹

قلمرو ادبی

۱ عبارت و بیت‌های زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید.
الف) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد.
ب) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟
پ) دلگرمی و دم‌سردی ما بود که گاهی / مرداد مه و گاه دی‌اش نام نهادند

- الف) «دنیا» مجاز از «مردم دنیا» (علاقه محلیه)؛ «چشم داشتن» و «چشم زدن» هر دو کنایه‌اند (چشم داشتن: امید و طمع داشتن / چشم زدن: نظر بد کردن و حسادت ورزیدن)؛ تکرار واژه «چشم» و تضاد میان «چشم داشتن» و «چشم زدن».
- ب) «کی» در مصراع‌ها جناس تام دارد (کی: لقب شاهان کیانی / کی: چه کسی یا چه وقت)؛ تلمیح به کاووس، پادشاه کیانی؛ استفهام انکاری در «کی بود؟ کجا بود؟» برای نشان دادن گذرابودن قدرت؛ تکرار (نام نهادند) و ردیف.
- پ) تشبیه و استعاره: «دلگرمی» به «مرداد» (گرمی تابستان) و «دم‌سردی» به «دی» (سرما زمستان) مانند شده است؛ لف و نشر مرتب (دلگرمی ← مرداد، دم‌سردی ← دی)؛ تضاد (دلگرمی و دم‌سردی، مرداد و دی)؛ کنایه (دم‌سردی: بی‌مهری و سردی در رفتار).

۵

صفحه ۷۰

قلمرو ادبی

۲ عبارت زیر، یادآور کدام مَثَل است؟
از بیم عقرب جرارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد.

این عبارت یادآور مَثَل‌های «از چاله درآمدن و به چاه افتادن»، «از ترس مار به عقرب پناه بردن» و «از ماست گریختن و به دوغ افتادن» است؛ یعنی برای رهایی از بلایی، به بلای بدتر یا همانندی گرفتار شدن.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

۶

صفحه ۷۰

قلمرو فکری

۱ مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟

چه خوش گفته‌اند که «امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوءهاضمه می‌میرند.»

آدم‌های ثروتمند اغلب با پرخوری و زیاده‌روی دچار سوءهاضمه می‌شوند و از پا درمی‌آیند. امپراتوری‌های بزرگ نیز با آزمندی و سرزمین‌گشایی بی‌حد، بیش از توان خود می‌بلعند و نمی‌توانند آنچه را به دست آورده‌اند «هضم» و اداره کنند؛ پس از درون فرو می‌پاشند. نویسنده می‌گوید قدرت‌های بزرگ در اثر زیاده‌خواهی و افراط نابود می‌شوند و پایدار نمی‌مانند.

قلمرو فکری

صفحه ۷۰

۷

۲ مفهوم کلی هر بیت را مقابل آن در جدول بنویسید.

صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نیش نام نهادند
آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند

- **بیت اول:** برای رسیدن به کمال و ارزش، باید سختی و رنج کشید و از خودی و خودبینی تهی شد؛ چوب نیز پس از تحمل بریدن و تراشیدن (جفا) و خالی شدن، «نی» شد و نوای دلنشین یافت.
- **بیت دوم:** راه و رسم طریقت و سلوک را باید از همنشینی و راهنمایی پیر و مرشد آموخت؛ حتی خضر هم به برکت پیر، «فرخنده‌پی» شد.

قلمرو فکری

صفحه ۷۰

۸

۳ با توجه به متن درس، «دولت مستعجل» یادآور کدام بیت از حافظ است؟ دریافت خود را از آن بنویسید.

یادآور این بیت حافظ است:

دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت / دائماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور

«دولت مستعجل» یعنی قدرتی که زود به پایان می‌رسد. نویسنده می‌گوید دنیا همیشه به یک رو نمی‌ماند و امپراتوری روم که روزگاری فرمان‌روای جهان بود، سرانجام فرو ریخت. حافظ نیز می‌گوید روزگار هرگز به یک حال نمی‌ماند؛ نه باید از سختی‌ها نومید شد و نه از قدرت و دولت دل خوش بود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

قلمرو زبانی

صفحه ۷۶

۹

۱ از متن درس، برای هر یک از معانی زیر، واژه‌های معادل بیابید.

باد گرم مهلک (.....) تماشا (.....)

- باد گرم مهلك: سموم
- تماشا: نظاره
- آویزان: معلق
- نگرش: تلقی

قلمرو زبانی

صفحه ۷۶

۱۰

۲ چهار گروه اسمی که اهمیت املایی داشته باشند، از متن درس بیابید و بنویسید.

- ماوراء الطبیعه
- غرفه بلند آسمان
- تألؤ پرشکوه ماه
- تفرجگاه آزاد مردم کویر

قلمرو زبانی

صفحه ۷۷

۱۱

۳ در کدام گروه‌های اسمی زیر، «وابسته و وابسته» به کار رفته است؟ نوع هریک را مشخص کنید.

تموز سوزان کویر / سه دست لباس ایرانی

قلب آن کویر / این معمار خوش ذوق

هوای نسبتاً پاک / شاگرد حوزه ادبی

- «سه دست لباس ایرانی»: «دست» وابسته و وابسته از نوع ممیز است.
- «قلب آن کویر»: «آن» وابسته و وابسته از نوع صفت مضاف الیه است (صفت اشاره برای کویر که مضاف الیه است).
- «هوای نسبتاً پاک»: «نسبتاً» وابسته و وابسته از نوع قید صفت است.
- «شاگرد حوزه ادبی»: «ادبی» وابسته و وابسته از نوع صفت مضاف الیه است.
- «تموز سوزان کویر» و «این معمار خوش ذوق»: «وابسته و وابسته ندارند؛ «سوزان»، «کویر»، «این» و «خوش ذوق» همگی مستقیم وابسته هستند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۴ عبارت زیر را با توجه به موارد «الف» و «ب» بررسی کنید.

آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظاره آسمان رفته بودم.

الف) نوع جمله‌ها:

ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده:

الف) عبارت از دو جمله هم پایه (پیوسته با «و») تشکیل شده است. هر دو خبری، مثبت و غیراسنادی با فعل ماضی بعیداند. جمله اول («...خود را ... گذاشته بودم») مفعول و متمم دارد؛ جمله دوم («به نظاره آسمان رفته بودم») متمم دارد و مفعول ندارد.

ب) «آن شب»: قید زمان؛ «من»: نهاد؛ «خود»: مفعول (با نشانه «را»); «بر روی بام خانه»: متمم؛ «خانه»: مضاف الیه؛ «به نظاره آسمان»: متمم؛ «آسمان»: مضاف الیه؛ «گذاشته بودم / رفته بودم»: فعل.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱ آرایه‌های ادبی را در بند «نهم» درس مشخص کنید.

- «دریای سبز معلق» استعاره از آسمان؛ «مرغان الماس پر» استعاره از ستارگان؛ «گل‌های الماس» و «قندیل زیبای پروین» اضافه تشبیهی/استعاره.
- «ستارگان ... تک‌تک از غیب سر می‌زنند»، «ماه ... از راه رسید» و «گل‌های الماس شکفتند»: تشخیص (جان‌بخشی).
- «شاهراه علی» و «راه مکه» برای کهکشان: استعاره و تلمیح؛ «آسمان، تماشاخانه و گردشگاه»: استعاره.
- تضاد: «آسفالت‌نشین» (شهر) و «کاه‌کش» (ده)؛ تکرار و واج‌آرایی در توصیف شب.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۲ دو نمونه «تلمیح» در متن درس بیابید و توضیح دهید.

- «راه مکه»، «شاهراه علی» و «راهی که علی از آن به کعبه می‌رود»: اشاره به حضرت علی (ع) و پیوند ایشان با کعبه (تولد در کعبه).
- «صحرائی که آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می‌رسد» و «اسرا»: اشاره به نزول وحی بر پیامبر اکرم (ص) توسط جبرئیل و به معراج (اسراء) ایشان.
- «امام راستین ... سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست»: اشاره به راز و نیاز و گریه‌های حضرت علی (ع) در چاه‌های مدینه.

۳ متن درس، بخشی از «سفرنامه» محسوب می‌شود یا «حسب حال»؟ دلیل خود را بنویسید.

این متن «حسب حال» است؛ زیرا نویسنده در آن از دوران کودکی، خاطرات، احساسات و حال درونی خود و خانواده‌اش سخن می‌گوید (من نیم قرن پیش از آمدنم به این جهان، خود را در او احساس می‌کنم؛ من هنوز کودکی هفت‌هشت‌ساله بودم) و گزارش سفر و وصف جاها و مسیرهای راه نیست.

۱ در متن درس، چه کسی به «جوینده‌ای تشنه» مانند شده است؟ چرا؟

شاگرد و دانش‌جوی علم و حکمت در روزگاران گذشته به «جوینده‌ای تشنه» مانند شده است؛ زیرا او نه از سر اجبار و «حاضر و غایب»، بلکه با شوق و ارادت و ایمان درونی، همچون تشنه‌ای که در جست‌وجوی آب است، می‌گشت، استادان را می‌سنجید و سرانجام استاد شایسته را می‌یافت و سر به فرمان او می‌گذاشت.

۲ نویسنده با مقایسه زندگی روستایی و زندگی شهری، به چه تفاوت‌هایی اشاره دارد؟

- روستا (کویر) «میهن آزاد» و جای وصال و آرامش است، ولی شهر «غربت» و «زندان» است.
- در روستا آسمان پرستاره، گردشگاه مردم است و مردم با طبیعت، شعر و خیال و خدا پیوند دارند؛ در شهر نگاه‌ها «لوکس» و مادی است و آسمان را فقط «کهکشان» می‌بینند، نه «شاهراه علی».

- زندگی روستایی ساده، پاک و سرشار از معنویت و حضور خداست؛ زندگی شهری آلوده و مصلحت‌اندیش است و آدمی را از «ماورا» و زیبایی‌ها محروم می‌کند.
- در روستا شاگرد با ارادت و ایمان می‌آموزد؛ در شهر علم «عددبین» و سخن‌ها همه از خاک و سود (چاه عمیق، چغندرکاری) است.

قلمرو فکری

صفحه ۷۸

۱۸

۳ مضمون کلی هر سروده‌ی زیر، از سهراب سپهری، با کدام بخش از متن درس ارتباط دارد؟
(الف) در کف‌ها کاسه‌ی زیبایی، / بر لب‌ها تلخی دانایی / شهر تو در جای دگر / ره می‌برد با پای دگر.
(ب) من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته‌ی سرو / من نمازم را / پی تکبیرة الاحرام علف می‌خوانم / پی «قد قامت» موج.

(الف) با بخش پایانی درس (بند دهم) ارتباط دارد؛ آنجا که نویسنده می‌گوید با پیشرفت در تحصیل، علم «عددبین مصلحت‌اندیش» جای شعر و خیال و زیبایی را گرفت و دانایی برایش تلخ و بی‌روح شد. سهراب نیز می‌گوید در دست‌ها زیبایی هست ولی دانایی تلخ است و شهر (شهر مادی‌گرا) در جهت دیگری می‌رود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

(ب) با بخش‌هایی ارتباط دارد که از پیوند کویر و طبیعت با خدا سخن می‌گوید: «در کویر، خدا حضور دارد»، و درخت و غار و کوه و سنگریزه «آیات وحی را بر لب دارند». در شعر سهراب نیز طبیعت (باد، سرو، علف، موج) به اذان و نماز و ستایش خدا پیوند خورده است.

درک و دریافت

صفحه ۸۳

۱۹

۱ نویسنده در این متن، از زبان طنز بهره گرفته است؛ دو نمونه از آن را در متن بیابید.

- «پدرم مرد مهمی نبود؛ اشتباهاً تبعید شد. مادرم هم زن مهمی نبود؛ اشتباهاً تبعید شد. دارو ندارمان هم اشتباهاً به دست حضرات دولتی و ملّتی به یغما رفت»؛ طنز تلخ درباره‌ی تبعید و غارت بی‌دلیل ایل‌ها.
- «سری به ساوه زدم و درباره‌ی دزفول پرس‌وجو کردم. هر دو ویرانه بودند. یکی آب‌وهوایی داشت و دیگری آن را هم نداشت»؛ شوخی با وضع شهرها.
- همچنین: «تصدیق قشنگی به شکل مربع مستطیل بود» و «همه بی‌تصدیق بودند؛ به جز من»، «زنبوری طفیلی شدم» و «به جمع و تفريق محاسبات مردم پرداختم».

درک و دریافت

صفحه ۸۳

۲۰

۲ با توجه به جمله‌ی زیر:

«نامهٔ برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی!»
الف) چرا نویسنده با خواندن نامهٔ برادر خود، داستان تاریخی امیر سامانی را به یاد می‌آورد؟
ب) اشاره به شعر و چنگ رودکی، بیانگر کدام ویژگی «شعر» است؟

الف) طبق داستان، امیر سامانی (نصر بن احمد) مدت‌ها در هرات سرگرم خوش‌گذرانی بود و بخارا را از یاد برده بود. رودکی با چنگ، شعر «بوی جوی مولیان آید همی ...» را خواند و امیر چنان دلتنگ بخارا شد که بی‌درنگ و پابره‌نه سوار شد و به بخارا بازگشت. نامهٔ برادر نیز که با وصف زیبایی ایل و طبیعت و دلتنگی مادر نوشته شده بود، نویسنده را چنان دلتنگ کرد که بی‌درنگ شغل و شهر را رها کرد و به ایل بازگشت.
ب) شعر (به‌ویژه در کنار موسیقی) نیرویی شگرف در برانگیختن عواطف و احساس دارد و می‌تواند بر دل و رفتار آدمی اثر بگذارد و او را دگرگون کند.

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت